

Även på sin fjärde resa (1883—85) besökte Prschevalskij Kara-koschun och tillbringade två månader vid dess stränder. I sin reseskildring säger han:

”Vad beträffar tillvaron av ett annat Lop-nor i Tarims förlängning... så vill jag nämna, att vi nu grundligt utfrågade lop-norborna om denna sak och att de enhälligt gävo ett nekande svar samt dessutom förklarade, att, så långt lokaltraditionen räckte tillbaka i tiden, den sjö, vid vars stränder de bodde, alltid legat på sin nuvarande plats.”

Sådana äro huvuddragen i polemiken mellan den store upptäckaren, Prschevalskij, och den store geografen, v. Richthofen, och på grund därav förblev frågan om Lop-nor dock alltjämt ett i sin historiskt geografiska betydelse olöst problem. Med den kunskap vi nu äga om Den vandrande sjön måste vi ägna den största beundran åt de båda antagonisternas skarpsinighet och erkänna att båda hade rätt i vissa avseenden, men orätt i andra.

v. Richthofen hade rätt då han på teoretiska grunder framhöll att Kara-koschun, Prschevalskijs Lop-nor, var en nybildad sjö och att den klassiska sjön måste finnas i Tarims östra förlängning, men han hade orätt i sin förmodan att ännu 1877 en sidoarm gick till kinesernas gamla sjö i öknens norra del.

Prschevalskij hade orätt i sitt kategoriska påstående att den av honom upptäckta sjön var identisk med de gamla kinesiska kartornas Lop-nor, P'u-ch'anghai, men rätt i sin försäkran att ingen sidoarm gick ut till en ökensjö i öster. Lika kategoriskt förnekade han — och med rätta — tillvaron av en sådan sjö.